

Det kongelige arbeids- og sosialdepartement
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Oslo 04.09.2014

Uttalelse fra Rådet for psykisk helse til høringsnotatet «Forslag om innføring av plikt til å stille vilkår om deltakelse i aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad til livsopphold med hjemmel i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen»

Vi har mottatt notatet «Forslag om innføring av plikt til å stille vilkår om deltakelse i aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad til livsopphold med hjemmel i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen» til høring.

Gjennom vårt mangeårige informasjonsarbeid om arbeid, inkludering og psykisk helse har vi samlet mye kunnskap og erfaring knyttet til rehabilitering og psykisk helse. På bakgrunn av dette gir vi noen overordnede innspill der vi vektlegger:

- Etablering av vilkår for mennesker med psykiske helseutfordringer som mottak økonomisk stønad til livsopphold, bør i størst mulig grad knyttes tett til ordinært arbeidsliv eller utdanning.
- Det er ikke tilstrekkelig å stille vilkår. Vilkårene må være relevante og vilkårsstiller må bidra med kvalitativt god oppfølging og kompetanse.

Arbeid og arbeidsinntekt er den viktigste nøkkelen til et verdig voksenliv i Norge. Arbeid gir anerkjennelse, sosial tilhørighet, mestring og økonomisk stabilitet i livet. Dermed bidrar arbeid også til god helse. Rådet for psykisk helse støtter derfor alle endringer som bidrar til å hjelpe mennesker som av ulike grunner står utenfor arbeidslivet, til å komme i arbeid og til å klare å ta et økonomisk ansvar for eget liv.

Vi erfarer at der NAV følger opp stønadsmottakere på vilkår på en god måte, så er vilkår et ubetinget gode for stønadsmottakere. For oss er det derfor kvaliteten i oppfølgingen av den enkelte stønadsmottaker som er det viktigste.

Mennesker som står langt unna arbeidslivet, trenger ikke bare krav, men også kompetent veiledning og støtte for å nå målet. God oppfølging fra vilkårsstiller bidrar både til en bedre kartlegging av stønadsmottakernes reelle livsutfordringer, som f.eks. rusproblematikk, psykiske vansker eller andre problemer, og til en følelse av å bli sett og hjulpet av tiltakssystemet på en måte som gir trygghet og motivasjon til den livsstilsforandringen og kompetansehevingen som gjerne må til for stønadsmottakeren for å komme i arbeid og kunne forsørge seg selv.

Vi savner derfor en tydeliggjøring overfor kommunene av kvalitetsmål for oppfølgingen av den enkelte stønadsmottaker på vilkår. Vi vet at noen kommuner får dette til bedre enn andre. Det er fullt mulig å hente ut kunnskap om hva de som lykkes gjør utover å stille vilkår. Lovforslaget bør

knyttes til denne kunnskapen for å sikre bedre måloppnåelse: At flere av de som i dag er stønadsmottakere skal klare å forsørge seg selv ved ordinær arbeidsinntekt. Vi savner også et brukerperspektiv på etablering og gjennomføring av vilkår. En god relasjon mellom vilkårsstiller, bruker og tiltakstilbyder (f.eks. arbeidsgiver), er avgjørende for å lykkes. Dette krever nav-ansatte som både har kompetanse på brukermedvirkning og som har god arbeidslivskompetanse.

Med vennlig hilsen
Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen
generalsekretær

Medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - Støtteforening, Bipolarforeningen Norge, Hville Ørn, Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser (KKS), LLH - Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifille og transpersoner, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Kirkens SOS, Kirkens Sosialtjeneste, Norges Røde Kors, Norsk Tourette Forening, Rådgiving om Spiseforstyrrelser, Voksne for barn, Den norske legeforening, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fengersels- og Ertomsorgsforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Universitetene i Agder, Bergen, Oslo og Tromsø.